Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 9 grudnia 2025 roku

Sprawa: oświadczenie senatora Aleksandra Szweda
Znak sprawy: PT1.054.27.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani Małgorzata Kidawa–Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

nawiązując do przekazanego oświadczenia Pana senatora Aleksandra Szweda z 7 listopada br. w sprawie opodatkowania podatkiem VAT tzw. samozbiorów, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Na wstępie pragnę zauważyć, że ustawa o VAT[1] przewiduje dwa systemy rozliczeń dla podatników prowadzących działalność rolniczą[2], a mianowicie:

[1] Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm).

[2] Przez działalność rolniczą rozumie się produkcję roślinną i zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, gruntową, szklarniową i pod folią, produkcję roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadowniczą, chów, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcję zwierzęcą typu przemysłowego lub fermowego oraz chów i hodowlę ryb i innych organizmów żyjących w wodzie, a także uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin "in vitro'', fermową hodowlę i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowlę i chów zwierząt futerkowych i laboratoryjnych, chów i hodowlę dżdżownic, entomofagów i jedwabników, prowadzenie pasiek oraz chów i hodowlę innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym oraz sprzedaż produktów gospodarki leśnej i łowieckiej, z wyjątkiem drewna okrągłego z drzew tropikalnych (CN 4403 41 00 i 4403 49) oraz bambusa (CN 1401 10 00), a także świadczenie usług rolniczych – art. 2 pkt 15 ustawy o VAT.

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

- tzw. system ryczałtowy – dostawa produktów rolnych[3] pochodzących z własnej działalności rolniczej oraz świadczenie usług rolniczych[4] dokonywane przez rolnika ryczałtowego jest objęte zwolnieniem od podatku od towarów i usług (VAT) przy jednoczesnym prawie do otrzymania zryczałtowanego zwrotu podatku z tytułu nabycia towarów i usług na potrzeby tej działalności.
  Zgodnie z art. 2 pkt 19 ustawy o VAT przez rolnika ryczałtowego rozumie się rolnika dokonującego dostawy produktów rolnych lub świadczącego usługi rolnicze, korzystającego ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3, z wyjątkiem rolnika obowiązanego na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych.
- zasady ogólne – dostawa produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej oraz świadczenie usług rolniczych podlegają opodatkowaniu wg właściwych stawek VAT.
  Systemem tym są objęci rolnicy, którzy zrezygnowali ze zwolnienia przewidzianego w art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT

Dostarczanie produktów rolnych dokonywane przez rolnika ryczałtowego – również w ramach tzw. samozbiorów, tj. nieodpłatnie bądź za symboliczną odpłatnością – objęte jest zwolnieniem od podatku VAT.

W przypadku rolników będących podatnikami VAT czynnymi, rozliczają oni ten podatek na zasadach ogólnych wynikających z przepisów w zakresie podatku VAT – tak jak wszyscy inni podatnicy prowadzący działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o VAT.

Zgodnie z ustawą o VAT opodatkowaniu VAT podlegają czynności odpłatne (m.in. dostawy towarów i świadczenie usług za wynagrodzeniem)[5], ale również niektóre czynności nieodpłatne, tj. nieodpłatne przekazanie towarów należących do przedsiębiorstwa podatnika czy wszelkie inne darowizny towarów, lecz tylko w sytuacji, gdy podatnikowi przysługiwało, przy nabyciu bądź wytworzeniu towaru, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego[6].

Przez dostawę towarów rozumie się przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel[7]. Natomiast świadczeniem usług jest zasadniczo każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej

---

[3] Przez produkty rolne rozumie się towary pochodzące z własnej działalności rolniczej rolnika ryczałtowego oraz towary, o których mowa w art. 20 ust. 1c i 1d ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.) – art. 2 pkt 20 ustawy o VAT.

[4] Zgodnie z art. 2 pkt 21 ustawy o VAT przez usługi rolnicze rozumie się:
   a) usługi związane z rolnictwem oraz chowem i hodowlą zwierząt, z wyłączeniem usług weterynaryjnych (PKWiU ex 01.6), z wyłączeniem usług podkuwania koni i prowadzenia schronisk dla zwierząt gospodarskich (PKWiU ex 01.62.10.0),
   b) usługi związane z leśnictwem (PKWiU ex 02.40.10), z wyłączeniem patrolowania lasów wykonywanego na zlecenie przez jednostki inne niż leśne (PKWiU ex 02.40.10.3),
   c) usługi wspomagające rybactwo (PKWiU ex 03.00.7), z wyłączeniem usług związanych z rybołówstwem morskim (PKWiU 03.00.71.0),
   d) wynajem i dzierżawę maszyn i urządzeń rolniczych, bez obsługi (PKWiU 77.31.10.0).

[5] Art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT.

[6] Art. 7 ust.2 ustawy o VAT.

[7] Art. 7 ust. 1 ustawy o VAT.

niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów[8].

Powyższe czynności podlegają opodatkowaniu, jeżeli są wykonywane przez podatnika tego podatku, przez którego rozumie się osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą bez względu na cel lub rezultat takiej działalności[9]. Działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych[10].

Wyżej wymienione zasady dotyczą również dostaw produktów rolnych dokonywanych w ramach tzw. samozbiorów.

Co istotne, rozliczeniu w VAT powinny podlegać tylko te produkty, które zostały z gospodarstwa wydane (przekazane odbiorcom) lub spożyte na prywatne potrzeby. Produkty, które pozostały na polu, np. z uwagi na to, że przymrozek czy inne zjawiska pogodowe spowodowały, że produkty nie nadają się do zaoferowania klientom, nie podlegają opodatkowaniu VAT.

Należy podkreślić, że podstawowy system dla rolników to system ryczałtowy, który przewiduje dla nich bardzo duże preferencje, rolnicy są bowiem zwolnieni praktycznie ze wszystkich obowiązków w VAT związanych z rozliczaniem tego podatku. Ci rolnicy, którzy rezygnują z tego systemu i chcą rozliczać VAT na zasadach ogólnych, są zobowiązani do prowadzenia ewidencji VAT i rozliczania podatku zgodnie z jego systemowymi założeniami, tak jak wszyscy inni podatnicy. Jeżeli rolnicy mają trudności z wypełnianiem obowiązków ciążących na podatnikach VAT czynnych, mogą powrócić po upływie 3 lat do statusu rolnika ryczałtowego.

Wskazać też należy, że dotąd resort finansów nie otrzymywał sygnałów o wątpliwościach związanych z opodatkowaniem tzw. samozbiorów, które są oferowane przez rolników od wielu lat.

W kwestii możliwości wprowadzenia ewentualnych zmian w omawianym obszarze, należy podkreślić, że konstrukcja całego systemu podatku od wartości dodanej w krajach członkowskich Unii Europejskiej w całości objęta jest zakresem prawa unijnego, a Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązana jest do przestrzegania *acquis communautaire*. W odniesieniu do podatku od towarów i usług oznacza to przestrzeganie postanowień przede wszystkim dyrektywy VAT[11] oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) dotyczącego podatku od wartości dodanej.

---

[8] Art. 8 ust. 1 ustawy o VAT.
[9] Art. 15 ust. 1 ustawy o VAT.
[10] Art. 15 ust. 2 ustawy o VAT.
[11] Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.).

Objęcie prawa krajowego w zakresie opodatkowania podatkiem od wartości dodanej obowiązkiem harmonizacji z prawem unijnym powoduje, że Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, nie posiada nieograniczonej swobody kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie. W konsekwencji polskie przepisy dotyczące podatku od towarów i usług powinny być zgodne z unijnymi przepisami prawa dotyczącymi podatku od wartości dodanej. Powyższe dotyczy m.in. zakresu zwolnień od podatku, jak również zakresu zastosowania preferencyjnych stawek podatku VAT.

Przepisy dyrektywy VAT nie przewidują możliwości wprowadzenia specjalnych preferencji skierowanych tylko dla rolników poza funkcjonującym już w polskim porządku prawnym system ryczałtowym.
Nie są zatem rozważane zmiany przepisów dotyczące samozbiorów. Jak już zostało wskazane, jeżeli rolnicy dostrzegają ryzyka związane z rozliczaniem podatku na zasadach ogólnych, mogą pozostawać w systemie ryczałtowym, w którym korzystają ze zwolnienia od VAT.

Ponadto pragnę zaznaczyć, że rolnicy – niezależnie od specyfiki prowadzonej działalności mogą, tak jak inni podatnicy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach skorzystać z ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, przewidzianych w dziale III rozdział 7a Ordynacji podatkowej[12], tj. mogą zwrócić się z wnioskiem o odroczenie terminu płatności podatku, rozłożenie zapłaty podatku na raty czy też umorzenie.

Dodatkowo pragnę poinformować, że pismem z 13 listopada br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się z prośbą o wprowadzenie zwolnienia od VAT czynności realizowanych w ramach tzw. samozbiorów.

W odpowiedzi na powyższe Minister Finansów i Gospodarki pismem z 20 listopada br. przekazał swoje stanowisko w sprawie, wskazując na argumenty zawarte również w niniejszej odpowiedzi na oświadczenie senatorskie.
Dodatkowo, w odniesieniu do prośby o wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych, które umożliwiałyby zastosowanie czasowego lub stałego zwolnienia od podatku VAT w omawianym obszarze, wyjaśniono, że zwolnienia od VAT to wyjątkowe odstępstwo od ogólnych zasad opodatkowania. Mogą być stosowane tylko w granicach wyraźnie określonych przez dyrektywę VAT co oznacza, że państwa członkowskie mogą stosować jedynie te zwolnienia, które zostały w sposób wyraźny wskazane w przepisach unijnych albo wynikają z przyznanych derogacji. Zasady te chronią stabilność systemu podatkowego, neutralność VAT oraz pewność obrotu gospodarczego.
Czasowe lub stałe zwolnienia od podatku VAT od samozbiorów prowadziłyby do naruszenia jednej z podstawowych zasad VAT w UE, tj. zasady neutralności podatku VAT, mogłaby być też postrzegana jako zakłócenie konkurencji. Poinformowano zatem, że nie jest rozważane wprowadzenie takiego rozwiązania.

Mając na względzie powyższe uprzejmie informuję, że nie przewiduję

---

[12] Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.).

wprowadzenia nowych, szczególnych rozwiązań w obszarze opodatkowania VAT przekazywania przez rolników produktów rolnych w ramach tzw. samozbiorów.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w przypadku wątpliwości co do zakresu stosowania prawa podatkowego w każdym konkretnym przypadku zainteresowany może skorzystać z dostępnych instrumentów wsparcia, tj. z pomocy infolinii Krajowej Informacji Skarbowej lub wystąpić do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z wnioskiem o interpretację indywidualną wydawaną w trybie art. 14b – 14s ustawy Ordynacja podatkowa.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że kwestie związane z polityką rolną i instrumentami wsparcia tego sektora pozostają w gestii Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który jest właściwy do podejmowania inicjatyw i działań ukierunkowanych na ochronę producentów rolnych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów